

СТРУКТУРА УЛОВУ БИЧКОВОЇ ДРАГИ ПІД ЧАС ЛІТНЬО-ОСІННЬОГО ПРОМИСЛУ В АЗОВСЬКОМУ МОРІ

Ткаченко М.Ю.

Таврійський державний агротехнологічний університет
пр-т. Б. Хмельницького, 18, м. Мелітополь,
Запорізька обл., 72310, Україна
marity.fish@gmail.com

Азовське море є стратегічно важливою та унікальною водою за своїм ресурсним потенціалом. Зокрема, в період активного промислу з моря, згідно статистики промислів, вилучається близько 34179±4677 т рибних ресурсів (Демченко, 2012 а, б).

Відповідно до Наказу № 109/28239 «Про затвердження режимів рибальства у 2016 році» промисел бичка проводиться з 15 серпня до 15 грудня. Роботи здійснювалися упродовж серпня-жовтня 2016 року на СЧС «ВЕРА» з використанням бичкової драги вічком 18 мм. Загалом було проведено аналіз 13 уловів бичкової драги. Лов здійснювався у відкритій частині моря. Відбір риби та аналіз проводили за загальноприйнятими іхтіологічними методиками (Правдин, 1966).

Незважаючи на те, що бичок кругляк є основним цільовим об'єктом промислу, у бичковій дразі майже у кожному заміті були наявні інші види (табл. 1). Середня чисельність та маса уловів становила 145318 шт. та 1169 кг, з яких на частку прилову припало 2,6 % та 1,6 % відповідно. Раритетна складова представлена видами, які внесені до Червоної книги України та міжнародних природоохоронних списків. У всіх уловах за масою, кількістю та частотою зустрічальності переважає бичок кругляк. Серед інших видів домінували бички сірман, пісочник та рижик.

Таблиця 1

Склад та чисельність видів уловів бичкової драги

Вид	Ч*, %	Б, %	ЧЗ, %	ОС
Барабуля чорноморська <i>Mullus ponticus</i> Essipov, 1927	0,002	0,008	31	-
Ставрида чорноморська <i>Trachurus ponticus</i> Aleev, 1956	0,001	0,01	8	-
Оседець чорноморсько-азовський морський <i>Alosa maeutica</i> (Grimm, 1901)	0,01	0,08	46	-
Бичок кругляк <i>Neogobius melanostomus</i> (Pallas, 1814)	97,4	98,4	100	-
Кефаль піленгас <i>Liza haematocheilus</i> (Temminck et Schlegel, 1845)	0,001	0,006	8	-
Бичок сірман <i>Neogobius syrman</i> (Nordmann, 1840)	2,86	1,74	77	BE(3)
Бичок пісочник <i>Neogobius fluviatilis</i> (Pallas, 1814)	0,24	0,16	69	BE(3)
Бичок рижик <i>Neogobius eurycephalus</i> (Kessler, 1874)	0,4	0,27	23	BE(3)
Атерина чорноморська <i>Atherina pontica</i> (Eichwald, 1831)	0,07	0,01	38	-
Анчоус європейський <i>Engraulis encrasicolus</i> (Linnaeus, 1758)	0,001	0,001	15	-
Камбала-калкан азовська <i>Psetta torosa</i> (Rathke, 1837)	0,004	0,05	31	-
Осетер російський <i>Acipenser gueldenstaedtii</i> Brandt et Ratzeburg, 1833	0,002	0,25	15	МСОП (EN) БО (2) ВА(2) ЧУ (BP)

Примітка: *Ч – чисельність виду, Б – біомаса виду, ЧЗ – частота зустрічальності, ОС – охоронний статус (Фауна ..., 2010).

За результатами досліджень встановлено, що в уловах бичкової драги за весь період досліджень зустрічалися особини самців бичка кругляка з середніми розмірами 10,6±0,04 см та масою 33,7±0,43 г, самиці мали значно менші показники, які в середньому становили 9,2±0,03 см та 19,72±0,24 г.

Через активний промисел останнім часом спостерігається збільшення прилову молоді, що склав близько 40 %. Це свідчить про поступове освоєння промислом більш молоді

частини популяції, і, відповідно, призводить до зменшення відсотку нерестуючих особин.

Така ситуація потребує прийняття ряду управлінських рішень щодо регулювання інтенсивності промислу виду в місцях нагулу, нересту, заміну знарядь лову та лімітів.

Список використаних джерел:

1. Демченко В.О. Багаторічна динаміка уловів риби в Азовському морі за умов гідроекологічних змін // Вісник Дніпропетровського університету. Біологія. Екологія. – 2012. – Вип. 20, т. 1. – С. 23-27.
2. Демченко В.О. Структура промислових уловів риб в Азовському морі в умовах гідроекологічних змін у водоймі // Наук. зап. Тернопільського національного пед. ун-ту. Серія: Біологія. – 2012. – №3 (52). – С. 28-35.
3. Правдин И.Ф. Руководство по изучению рыб М.: Пищевая промышленность, 1966. – 375 с.
4. Фауна України: охоронні категорії. Довідник / О. Годлевська, І. Парнікоза, В. Різун, Г. Фесенко, Ю. Куцоконь, І. Загороднюк, М. Шевченко, Д. Іноземцева; ред. О. Годлевська, Г. Фісенко. – Київ, 2010. – 80 с.

Structure of the trail net catches during the summer-autumn commercial fishery on the Sea of Azov

M. Yu. Tkachenko

Tavria State Agrotechnological University

*Ukraine, Zaporozhye region, Melitopol, B. Khmel'nitskogo Ave., 18
marity.fish@gmail.com*

Recently, a rapid increasing of fishing volumes in the Azov Sea was shown. The main load during the summer-autumn commercial fishery was belongs to round goby (97.4 %), as the result it leads to decreasing of round goby's body size and weight. There 11 species were catch by accident, some of them are included in the Ukrainian and European environmental lists.

МОРФОФУНКЦИОНАЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ГОНАД ПОЛОВОЗРЕЛЫХ САМОК *CARASSIUS GIBELIO (BLOCH, 1782)* КУЧУРГАНСКОГО ВОДОХРАНИЛИЩА- ОХЛАДИТЕЛЯ МОЛДАВСКОЙ ГРЭС

**Фулга Н.И., Тодераш И.К., Булат Дм.К.,
Булат Ден.К., Райлян Н.К.**

*Институт зоологии Академии наук Молдовы, Кишинев 2028,
Академией 1, Молдова
fulganina@yahoo.com; iontoderas@yahoo.com*

За период существования Кучурганского водохранилища-охладителя были отмечены значительные изменения его термического режима. В начале эксплуатации Молдавской ГРЭС в (1964-1966гг.) термофикация водохранилища-охладителя была незначительной. Но по мере наращивания мощностей электростанции среднегодовая температура воды в водохранилище-охладителе в (1967-1970гг.) превысила, естественную, на 3,7⁰С., а в (1981-1985гг.) на 6,1⁰С. на нижнем и 4,0⁰ на среднем участках данного водоема (Горбатенький и др., 1988).

В результате снижения производственных мощностей МГРЭС температурный режим водохранилища-охладителя за последние 20 лет почти не отличался от естественного. Однако нарушение гидрологического режима водохранилища привело к его массовому зарастанию макрофитами и вторичному органическому загрязнению продуктами их разложения (Зубкова и др. 2008).

Проведенные исследования, в условиях повышенной термофикации водохранилища-охладителя и в период слабого воздействия сбросных вод, позволили выявить изменения в темпе роста, а также в развитии репродуктивной системы серебряного карася.